

Luster kommune
Postboks 77
6866 GAUPNE

Saksbehandlar, innvalstelefon
Hermund Mjelstad, 5764 3124

Løyve til skadefelling av jerv i Nørdestedalen/Fortunsdalen i Luster kommune

Statsforvaltaren i Vestland gjer vedtak om skadefelling av ein (1) jerv innanfor eit nærare avgrensa område i Nørdestedalen/Fortunsdalen i Luster kommune frå 20. juni til og med 5. juli 2021. Vedtaket er gjort med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Familiegruppe av jerv som opptrer saman er ikkje omfatta av skadefellingsløyvet.

Løyvet skal forvaltast av Luster kommune, som har det administrative ansvaret for godtgjering og rapportering. Det kan klagast på vedtaket innan tre veker.

Vi viser til munnleg søknad 20. juni 2021 frå saueeigar John Rolf Bjørnevåg om skadefelling av jerv i Nørdestedalen/Fortunsdalen i Luster kommune. Det er søkt om skadefelling av ein jerv. Statens naturoppsyn (SNO) undersøkte 19. juni eit nyleg drepe lam der det vart konkludert med dokumentert jerveskade. SNO har ikkje registrert yngling i området, eller i nærliggjande område, men dette utelukkar likevel ikkje at det kan vere ei tise med ungar som gjer skade no.

Det er registrert 15 saker i Rovbasen der tre av dei er dokumentert jervedrepne. Nokre av sakene gjeld skada lam. Det siste kadaveret er frå 19. juni. Sjølv om dokumentasjonskravet manglar på fleire av kadavera, meiner vi det er overvegande sannsynleg at det er jerv som er skadegjerar i området. Mykje kan tyde på at det er den same jerven som gjer skade no som gjorde skade i fjor. Det har vore aktiv lisensjakt med jervebås i Nørdestedalen i vinter utan resultat.

Lovgrunnlaget

Naturmangfaldlova og rovviltforskrifta dannar den juridiske ramma for Statsforvaltaren sitt vedtak i saka.

Naturmangfaldlova sitt formål (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfaldlova § 5 er det eit mål at artene og deira genetiske mangfald blir ivaretatt på lang sikt og at artene førekjem i levedyktige bestandar i sine naturlege områder. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel avvegast mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Ei slik avveging skal ikkje medføre at målet i § 5 fell vekk, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nåes på ein annan måte eller i eit anna tempo enn om naturmangfaldet hadde vore det einaste forholdet å vurdere, jf. prinsippet om ein geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i rovviltregionane.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i lovas §§ 8 til 12 leggst til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfaldlova §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt seinare i vedtaket. § 11 blir ikkje vurdert som relevant for denne saka.

Vi visar til naturmangfaldlova § 18 første ledd b), jf. rovviltforskrifta § 13, jf. §§ 1, 2 og 3, der det står: *Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene): Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.*

Vidare frå rovviltforskrifta:

Rovviltforskrifta § 1 (Formål): Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.
Rovviltforskriften § 2 (Definisjoner)
(...)3

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):
I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn.

Rovviltforskrifta § 9 (Statsforvaltaren sin myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):
Statsforvaltaren kan av eiga tiltak eller etter søknad gjere vedtak om iverksetting av felling for å hindre framtidig skade innanfor ramma av kvote for betinga skadefelling gjeve av rovviltneimda, jf. forskrifta § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Statsforvaltaren kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfelle.

Ved vurderinga av om det skal gjevast løyve til skadefelling skal det leggst vekt på føringane i regional forvaltningsplan, jf. forskrifta § 6. Felling kan berre gjennomførast dersom det ikkje finnast anna tilfredsstillande løysing ut frå prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særleg takast omsyn til

- a) området sin betyding som beitemark
- b) omfang av skader og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) moglegheit for å gjennomføre førebyggjande tiltak

Felling skal vere retta mot bestemte individ. Vedtak om felling skal vere avgrensa til eit bestemt område, tidsrom og tal dyr. Det kan knytast nærare vilkår til fellingsløyvet, mellom anna at bestemte typar dyr skal vere unnateke, at felling skal utførast av nærare bestemte personar, samt metodar for felling. Det kan også gjevast bestemmingar om dekking av utgifter i samband med felling. Felling og forsøk på felling med tilvising til denne bestemminga blir gjennomført uavhengig av grunneigar sin jaktrett, jf. viltlova § 35.

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 ynglingar i Noreg,

Vi viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 der det blei inngått eit nytt einstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 går det frem i innleiinga at norsk rovviltforvaltning framleis skal skje innanfor ramma av naturmangfaldlova og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettinga etter rovviltforliket av 2004, og den vidare oppfølging av dette.

Kunnskapsgrunnlaget

Rovdata har ansvar for formidling, drift og utvikling av *Det nasjonale overvakingsprogrammet for rovvilt*. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandane til alle forvaltningsledd. Jervebestanden blir overvaka ved å dokumentere ynglingar og ved hjelp av DNA-prøver. I dag er det registrert 49 jervekull i Noreg.

Når det gjelder føre-var-prinsippet, jf. naturmangfaldlova § 9, er dette mest aktuelt i saker og situasjonar der ein ikkje har tilstrekkeleg kunnskap tilgjengeleg. Etter Statsforvaltaren sitt syn er ikkje dette tilfelle i denne saken. Regional forvaltningsplan for rovviltregion 1 viser at heile regionen er prioritert for beitebruk og det er ingen bestandsmål for jerv.

Skadebiletet i det aktuelle området

Statens naturoppsyn dokumenterte 19. juni eit nytt tilfelle av jervedrepe lam i Fortunsdalen. Det er no registrert 15 tilfelle i Rovbasen, med sikre og usikre tilfelle. Nokre er drepne og nokre er skadd. Skadeområdet ligg i eit område med ein del skog, slik at det til vanleg vil vere fleire dyr som ikkje er oppdaga. Etter nokre dagar der det kunne sjå ut til at jerven hadde trekt vekk, ser det no ut til at jerven er tilbake og gjer skade igjen.

Statsforvaltaren i Vestland erstatta fire vaksne og 27 lam som drepen av jerv i Nørdstedalen i 2020, og alle er i det aktuelle området der det er søkt om skadefelling. I Luster kommune utanom Nørdstedalen vart det erstatta 13 vaksne og 48 lam grunna jerveskade i 2020.

Vurdering

Frå 1. juni er det statsforvaltarane som har myndigheit til å tildele betinga skadefellingsløyve på jerv jf. rovviltforskrifta §§ 8 og 9. Kvoten for skadefelling er vedteke av rovviltnemnda og for jerv er denne kvoten på 8 dyr.

For region 1 er det ikkje bestandsmål for jerv, og dersom det blir registrert yngling her, blir denne normalt teke ut av SNO etter vedtak i Miljødirektoratet. I rovviltregion 3 er det bestandsmål på fire ynglingar kvart år, og fleire av desse har nær tilknytning inn mot gamle Sogn og Fjordane grense i rovviltregion 1. Dette har gjennom åra ført til streifdyr av jerv og skade i spesielt Luster kommune.

Slik har det vore i fleire beitesesongar med jerveskade i Nørdstedalen, i det same området der jerven oppheld seg no. Når det i år er jerveskade i juni, som er uvanleg tidleg, kan vi forvente skade

også vidare i beitesesongen. Vi ser ikkje at det er gode førebyggjande tiltak som kan nyttast for å avverge skade i dette området no, tidleg nedsanking er naturleg nok ikkje aktuelt, og flytting av sau til andre beiteområde er ikkje realistisk. Felling av skadegjerande individ er derfor det beste tiltaket i denne delen av beiteprioriterte region 1.

Vi finn at det er grunnlag for å sette inn ekstra ressursar for å gjere eit forsøk på å få felt den aktuelle jerven som gjer skade. Vi har ikkje opplysningar som tilseier at det er meir enn ein skadegjerar i området.

Luster kommune er tildelt ei koordinerande rolle for fellingsforsøk av freda rovvilt for kommunane i heile tidlegare Sogn og Fjordane. Løyvet rettast av den grunn til Luster kommune. Statsforvaltaren finn ut frå ei totalvurdering ikkje anna tilfredsstillande løysing enn å innvilge skadefellingsløyve i denne saka. Skadehistorikk og skadepotensiale er viktige faktorar i denne vurderinga. Skadefellingslaget/kommunen bes ha dialog med Statens naturoppsyn (SNO) knytt til eventuell bistand og kompetanse.

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor gjev Statsforvaltaren skadefellingsløyve for ein (1) jerv innanfor eit nærare avgrensa område i Nørdstedalen i Luster kommune. Vedtaket er gjort med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Eventuelle familiegruppe av jerv som opptrer saman skal ikkje fellast.

Følgjande vilkår gjeld for skadefellingsløyvet:

1. Skadefellingsområdet er avgrensa til Fortunsdalen/Nørdstedalen i Luster kommune.
2. Skadefellingsløyvet er tildelt Luster kommune og blir administrert, rekneskapsført og rapportert av kommunen. Det regionale skadefellingslaget er ansvarleg for utføringa av fellingsforsøket.
3. Skadefellingsløyvet gjeld i tidsrommet frå 20. juni 2021 til og med 5. juli 2021.
4. Luster kommune skal ha ei liste over deltakarane i fellingslaget, som skal vere tilgjengeleg for Statsforvaltaren i Vestland. Det er eit krav at alle deltakarane i laget oppfyller krava til og innehar lisens for jerv for jaktåret 2021/2022, jf. krava i forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.
5. Det skal nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstiller krava til felling av jerv, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.
6. Felling eller forsøk på felling skal straks meldast til Statsforvaltaren (tlf: 481 43 095) og Statens naturoppsyn (tlf: 480 94 364). Den som feller dyr skal framvise felt dyr for SNO for kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skyttar skal kunne påvise fellingsstad (eller eventuell skotplass) etter oppmoding frå SNO.
7. Skadefellingsforsøk og felling i tråd med dette løyvet kan skje utan omsyn til grunneigarretten, jf. lov om jakt og fangst av vilt § 35.
8. Felt dyr i medhald av dette løyvet er Viltfondet sin eigedom. Ingen kan derfor på noko vis gjere seg nytte av felt dyr eller deler av dyr utan samtykke frå Miljødirektoratet.
9. Dersom jerv blir skadeskoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogleg. Skyttar pliktar å forvise seg om at dyr det er skote på er treft eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald melde frå til Statsforvaltaren, SNO og næraste politimyndigheit. Statsforvaltaren avgjer vidare gjennomføring og avslutning av ettersøk.
10. Deltakarar i kommunale eller interkommunale fellingslag kan etter rovviltforskrifta § 9 a få godtgjering for den tida som blir nytta til aktivt fellingsforsøk. Kommunen/fellingsleiar må sørge for at deltakarane i fellingslaget fører timelister, køyrebok og dokumenterer eventuelle

andre utgifter som dei vil ha refundert. Statsforvaltaren legg til grunn at fellingsforsøket blir gjennomført på ein effektiv og hensiktsmessig måte.

Godtgjeringa er 1600 kroner per deltakar per døgn. Budsjettramma for fellingsforsøket er sett til inntil **20 000 kroner**. Dekking av feriepengar og arbeidsgivaravgift ved utbetalinga av godtgjeringa kjem i tillegg.

11. Statsforvaltaren gjev løyve etter rovviltforskrifta § 9, tredje ledd, til å nytte motorvogn ved postering på følgjande vilkår:
 - A. Under transport skal våpen i bil vere tomt for ammunisjon, og våpenet skal vere nedpakka i futteral, bag eller veske.
 - B. Motor og lys skal vere slått av når motorvogn blir nytta til postering.
 - C. Motorvogna som blir nytta som post, skal vere merka med godt synleg informasjon om at fellingsforsøk held på, og at motorvogna er ein del av dette.
 - D. Fellingslag skal ta alle naudsynte førehandsreglar for å ivareta sikkerheita til ålmenta i samband med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.
12. Luster kommune skal sende oversikt over utgifter knytt til fellingsforsøket til Statsforvaltaren i Vestland, innan tre veker etter avslutta fellingsforsøk. Søknad om refusjon av utgiftene med godtgjering skal leverast til Statsforvaltaren i Vestland, via elektronisk søknadssenter.
13. Alle medlemmar av fellingslaget som deltek i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og vere kjend med vilkåra for skadefellingsløyvet.
14. Familiegruppe av jerv (tispe med ungar) som opptrer saman, er ikkje omfatta av skadefellingsforsøket.
15. Statsforvaltaren kan til ein kvar tid endre eit eller fleire av vilkåra, eller trekke tilbake fellingsløyvet.
16. Etter fellingsforsøket skal det rapporterast på ei eiga rapporteringsløysing, sjå rettleiing for rapportering sendt 11. mai 2020.

Klagerett

Partane i saka og andre med klagerett etter forvaltningslova, kan klage over avgjerda innan tre veker etter at avgjerda er motteken. Eventuell klage bør grunngjevast og rettast til Miljødirektoratet. Klagen skal sendast til Statsforvaltaren, som anten kan ta klagen heilt eller delvis til følgje, eller sende han til Miljødirektoratet for endeleg avgjerd.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Eline Orheim
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet
Statens naturoppsyn
Rovviltnemnda region 1
Vest Politidistrikt
Mattilsynet
Fortun beitelag og Skjolden beitelag